

METODOLOGIA DYSERTACJI DOKTORSKIEJ DLA PRAWNIKÓW

TEORIA I PRAKTYKA

REDAKCJA NAUKOWA

HUBERT IZDEBSKI ♦ ANETA ŁAZARSKA

METODOLOGIA DYSERTACJI DOKTORSKIEJ DLA PRAWNIKÓW

TEORIA I PRAKTYKA

REDAKCJA NAUKOWA

HUBERT IZDEBSKI ♦ ANETA ŁAZARSKA

AUTORZY

TOMASZ BARANKIEWICZ

BRUNON HOŁYST

HUBERT IZDEBSKI

ANETA ŁAZARSKA

JACEK SOBCZAK

RYSZARD A. STEFAŃSKI

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Recenzent
Prof. dr hab. Maciej Rogalski

Wydawca
Magdalena Stojek-Siwińska

Redaktor prowadzący
Katarzyna Gierłowska

Opracowanie redakcyjne
Agata Czuj

Projekt okładki
Grafos

Ilustracja na okładce
Rafael Santi „Szkoła ateńska”, fresk, Wikimedia Commons

prawolubni

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujemy prawo i własność
Więcej na www.legalnakultura.pl
Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2022

ISBN 978-83-8286-276-8

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 728 313 462
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	11
Przedmowa	13
Rozdział I	
Ogólna problematyka metodologii badań naukowych	
(Brunon Hołyst)	15
1. Pojęcie metodologii badań	15
2. Podział nauk	20
3. Wpływ logiki na metodologię badań	23
4. Hipotezy naukowe	30
5. Obserwacja	31
6. Eksperyment	32
7. Badania testowe	33
8. Metody statystyczne	37
9. Metody subiektywne	40
10. Kryterium metody naukowej	40
Rozdział II	
Postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora	
(Hubert Izdebski)	45
1. Wprowadzenie	45
2. Kształtowanie się statusu doktora	48
3. Uzyskiwanie stopnia doktora w świetle przepisów ustawy z 2003 r.	51
4. Czynności poprzedzające wszczęcie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora	54

5. Rola promotora w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora	56
6. Postępowanie doktorskie po wszczęciu postępowania	58
7. Podstawowe trudności związane ze stosowaniem nowych rozwiązań	59

Rozdział III

Dysertacja doktorska – istota, cel i metodologia

<i>(Aneta Łazarska)</i>	63
1. Wprowadzenie	63
2. Dysertacja doktorska – istota i cel	65
3. Trzy warunki konieczne: oryginalność, fachowość i znajomość metodologii.....	68
4. Co? Dlaczego? Jak? Jakie wnioski? Po co?.....	70
5. Twórczy charakter pracy doktorskiej	71
6. Postępowanie zgodne z metodami pracy naukowej.....	75
7. Terminologia naukowa i styl oraz struktura rozprawy doktorskiej	76
8. Przedstawienie twierdzeń i praw naukowych	80
9. Proces myślowy i jego zasady	82
10. Krytyczne poznanie	85
11. Uzasadnienie twierdzeń i obiektywizm naukowy	88
12. Ocena rozprawy doktorskiej	92
13. Zakończenie	97

Rozdział IV

Metody myślenia, badania prawa i systematyzacji wiedzy

w naukach prawnych (Tomasz Barankiewicz)	101
1. Wprowadzenie	101
2. Uwagi w punkcie wyjścia	102
2.1. Metodologiczna odrębność nauk prawnych	102
2.2. Ogólne metody myślenia i porządkowania wiedzy a metody badania prawa	104
2.3. Ważne cechy i postawy badacza	105
3. Ogólne metody myślenia stosowane w naukach prawnych	106
3.1. Metoda analizy	106
3.2. Metoda syntezy	109

3.3. Metoda argumentacyjna	110
4. Metody badania prawa	113
4.1. Metoda formalno-dogmatyczna	113
4.2. Metoda hermeneutyczna	114
4.3. Metody socjologiczne badania prawa	115
4.4. Metody aksjologicznego badania prawa	117
4.5. Metody ekonomicznego badania prawa	119
4.6. Metoda historyczno-opisowa badania prawa	122
4.7. Metody komparatystyczne	124
5. Metody systematyzacji wiedzy naukowej	126
6. Zakończenie	129

Rozdział V

Metodyka przygotowania rozprawy doktorskiej

<i>(Ryszard A. Stefański)</i>	133
1. Wprowadzenie	133
2. Rozprawa doktorska	135
3. Charakter rozprawy	138
4. Wybór tematu rozprawy	140
5. Zebranie literatury	144
6. Podstawowe założenia i koncepcja rozprawy	145
6.1. Problem naukowy	148
6.2. Cel rozprawy	150
6.3. Teza badawcza	151
6.4. Hipoteza badawcza	153
6.5. Metody badawcze	156
7. Konstrukcja (kompozycja) rozprawy	158
7.1. Wstęp	159
7.2. Rozwinięcie tematu	162
7.3. Wnioski	164
8. Strona formalna rozprawy	165
8.1. Język	165
8.2. Objętość	170
8.3. Części składowe	171
8.3.1. Strona tytułowa	171
8.3.2. Spis treści	172
8.3.3. Abstrakt (streszczenie)	172

8.3.4. Wykaz skrótów.....	173
8.3.5. Numeracja rozdziałów	173
8.3.6. Przypisy	174
8.3.7. Bibliografia	179
8.3.8. Orzecznictwo	180
9. Współpraca z promotorem	181

Rozdział VI

Etyka badań naukowych (Tomasz Barankiewicz)	187
1. Wstępne uwagi terminologiczne	188
2. Geneza i wyodrębnienie etyki badań naukowych	189
3. Współczesne modele etyki badań naukowych	192
4. Multicentryczny system standardów etycznych badań naukowych.....	195
5. Podstawowe funkcje etyki badań naukowych	201
6. Dobre praktyki w badaniach naukowych	204
6.1. Dobre praktyki w zakresie postępowania z danymi naukowymi.....	207
6.2. Dobre praktyki w zakresie procedur badawczych	208
6.3. Dobre praktyki autorskie i wydawnicze	211
6.4. Dobre praktyki w zakresie recenzowania i opiniowania	215
6.5. Dobre praktyki w kształtowaniu młodej kadry i studentów	217
6.6. Dobre praktyki w zakresie relacji ze społeczeństwem	218
6.7. Dobre praktyki w zakresie ujawniania konfliktu interesów	219
7. Nierzetelności naruszające etos badań naukowych	222
7.1. Rażące przewinienia pracownika naukowego	222
7.2. Wysoce naganne przewinienia pracownika naukowego.....	223
7.3. Inne niewłaściwe zachowania	224
7.4. Odpowiedzialność pracownika naukowego	225
8. Zakończenie	226

Rozdział VII**Prawo autorskie w pracy naukowej i badawczej**

(Jacek Sobczak)	229
1. Pojęcie utworu	229
2. Utwory zależne, inspirowane, zbiory i utwory zbiorowe	238
3. Utwory naukowe.....	247
4. Autorskie prawa osobiste	258
5. Autorskie prawa majątkowe.....	266
6. Plagiat.....	270
7. Przytaczanie i cytowanie utworów	274

Rozdział VIII**Metodyka poszukiwania, analizy i wykorzystania orzecznictwa Sądu Najwyższego w prawniczej pracy naukowej**

(Katarzyna Gonera)	295
1. Wstęp.....	295
2. Zadania i kompetencje Sądu Najwyższego.....	295
3. Właściwość izb Sądu Najwyższego.....	299
4. Postępowanie przed Sądem Najwyższym	300
5. Rodzaje orzeczeń Sądu Najwyższego. Składy Sądu Najwyższego.....	301
5.1. Składy powiększone Sądu Najwyższego	303
5.1.1. Skład siedmioosobowy.....	303
5.1.2. Skład całej izby, połączonych izb lub pełnego składu Sądu Najwyższego.....	305
6. Moc wiążąca wyroków i uchwał.....	306
6.1. Uchwały o mocy zasad prawnych.....	306
6.2. Przykłady uchwał Sądu Najwyższego podjętych w składach powiększonych, mających moc zasady prawnej.....	308
6.3. Wytyczne (powszechnie obowiązująca wykładnia ustaw)	313
7. Techniczna strona orzeczeń Sądu Najwyższego	316
8. Sygnatury akt rozpoznawanych przez Sąd Najwyższy	317
8.1. Izba Cywilna	317
8.2. Izba Karna	319
8.3. Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych	320

8.4. Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych	323
9. Publikowanie orzeczeń Sądu Najwyższego	323
9.1. Oficjalne zbiory orzeczeń	323
9.2. Publikacje orzeczeń poza oficjalnymi zbiorami orzecnictwa.....	325
10. Funkcje uzasadnienia orzeczenia Sądu Najwyższego	327
11. Dostęp do akt w celu prowadzenia badań aktowych.....	330
12. Konstrukcja uzasadnień orzeczeń sądowych	332
12.1. Postępowanie cywilne, pierwsza instancja	332
12.2. Postępowanie cywilne, druga instancja	333
12.3. Postępowanie karne, pierwsza instancja	335
12.4. Postępowanie karne, druga instancja	335
12.5. Różnice w konstrukcji uzasadnień orzeczeń sądów pierwszej i drugiej instancji	335
12.6. Konstrukcja uzasadnienia orzeczenia Sądu Najwyższego.....	337
13. Co jest najważniejsze w uzasadnieniach orzeczeń Sądu Najwyższego?	341
14. Teza jako ostateczny efekt wykładni	344
15. Na co zwracać uwagę przy korzystaniu z orzecnictwa Sądu Najwyższego w pracy naukowej?.....	345
16. Jak czytać orzeczenia Sądu Najwyższego?	346
O Autorach.....	349

PRZEDMOWA

Idea stworzenia zbiorowego opracowania dotyczącego metodologii dysertacji doktorskiej z zakresu nauk prawnych zrodziła się już kilka lat temu, gdy powierzona mi została funkcja kierownika studiów doktoranckich oraz seminarium doktoranckiego na Uczelni Łazarskiego. Gdy zajmowałam się kształceniem doktorantów, zawsze przyświecała mi idea, aby doktorantom zapewnić jak najlepszych wykładowców, specjalistów i jednocześnie wybitnych prawników.

Pierwszą osobą, która zgodziła się podjąć wykładów z zakresu podstaw prawnych organizacji i finansowania nauki i szkolnictwa wyższego na Uczelni Łazarskiego, był prof. dr hab. Hubert Izdebski (SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny w Warszawie). Pan Profesor, który jak sam podkreśla, zajmuje się nauką już od ponad pół wieku, zawsze z wielką życzliwością udzielał mi w razie potrzeby konsultacji w kwestiach związanych z kształceniem doktorantów. Następnie do grona naszych wykładowców dołączyli prof. Tomasz Barankiewicz (KUL), prof. Ryszard Stefański (Uczelnia Łazarskiego), prof. Brunon Hołyst (Wyższa Szkoła Menedżerska), prof. Jacek Sobczak (Akademia Ekonomiczno-Humanistyczna w Warszawie, Instytut Nauk Prawnych) i sędzia Sądu Najwyższego Katarzyna Gonera.

Szybko okazało się, że jest to nie tylko zespół wybitnych praktyków i teoretyków, lecz także naukowcy, którzy od lat kształcą z sukcesami kolejne pokolenia doktorantów, reprezentując różne środowiska naukowe i różne obszary prawa. I tak wkrótce pojawił się pomysł, aby stworzyć opracowanie, które kompleksowo wyjaśni istotę, cel i metody pracy badawczej na potrzeby doktoratu. W monografii omawiamy kwe-

stie procedury związanej z postępowaniem o nadanie stopnia doktora, ale też formalne i merytoryczne wymagania, jakie powinna spełniać dysertacja doktorska.

W imieniu własnym i pozostałych Autorów mam głęboką nadzieję, że opracowanie to będzie przydatne i użyteczne dla każdego, kto chce – wyrażając w szczególności zainteresowanie trybem eksternistycznym, w tym w ramach zorganizowanych zajęć seminaryjnych – poszerzyć swoją wiedzę w związku z ubieganiem się o zaszczytny stopień doktora nauk społecznych w zakresie nauk prawnych.

dr hab. Aneta Łazarska
profesor Uczelni Łazarskiego w Warszawie oraz sędzia Sądu Okręgowego w Warszawie

Rozdział I

OGÓLNA PROBLEMATYKA METODOLOGII BADAŃ NAUKOWYCH

1. Pojęcie metodologii badań

Metodologia nauki to zbiór zasad jej uprawiania, stosowanych w celu zdobywania wiedzy naukowej¹. Jak wiadomo, człowiek współczesny styka się z różnymi rodzajami wiedzy, przy czym najczęściej ma się na uwadze dwa z nich: wiedzę naukową oraz wiedzę potoczną, czyli zdroworozsądkową. Oprócz nich można wymienić trzy dalsze rodzaje wiedzy: artystyczno-literacką, związaną z literaturą i sztuką, spekulatywną, zawartą głównie w systemach spekulatywnej filozofii i religii, oraz tzw. wiedzę irracjonalną, związaną na przykład z poznaniem mistycznym czy niektórymi odmianami intuicji².

Wiedza naukowa stanowi aspekt wielowymiarowego produktu rozwoju społecznego, który określa się mianem nauki. Termin „nauka” jest określeniem wieloznacznym, a mówiąc o nauce, można mieć na względzie: gatunek wiedzy, rodzaj działalności, metodę postępowania („metoda naukowo-badawcza”), zespół ludzi uprawiających naukę („społeczność naukowa”), instytucję społeczną („zespół instytucji naukowo-badaw-

---

¹ J. Such, M. Szcześniak, *Filozofia nauki*, Poznań 1997, s. 25.

² J. Such, *Czy możliwa jest hierarchia gatunków wiedzy ludzkiej?* [w:] *Umysł a rzeczywistość*, red. A. Klawiter, L. Nowak, P. Przybysz, „Poznańskie Studia z Filozofii Humanistyki” 1999/5(18), s. 31–42.

czych”), formę świadomości społecznej³. Powyższe aspekty nauki są przedmiotem badania rozmaitych dyscyplin zajmujących się nauką, które wchodzą w skład naukoznawstwa. Najważniejsze z nich to: filozofia nauki (zwana też teorią nauki lub metodologią nauk), socjologia nauki, psychologia nauki, ekonomia nauki oraz historia nauki.

Jednym z zadań filozofii nauki, która skupia swoje badania głównie na trzech pierwszych płaszczyznach ujmowania nauki, jest wyodrębnienie wiedzy naukowej spośród pozostałych gatunków wiedzy ludzkiej⁴. W tym celu formułuje się kryteria naukowości wiedzy. Ponieważ wiedza naukowa wywodzi się z wiedzy potocznej, dlatego ustalając kryteria wiedzy naukowej, bierze się pod uwagę przede wszystkim to, co różni ją od wiedzy potocznej. W tych jednak nurtach filozofii nauki, które starają się uwolnić naukę od spekulacji, formułując kryteria naukowości wiedzy, chodzi w pierwszym rzędzie o dokonanie możliwie ostrego podziału pomiędzy wiedzą naukową a wiedzą o charakterze nienaukowym. Tak postępowali zwłaszcza neopozytywiści z okresu Koła Wiedeńskiego. Do najważniejszych kryteriów wiedzy naukowej zalicza się⁵:

- wysoki stopień usystematyzowania logicznego, czyli uporządkowania twierdzeń za pomocą relacji wynikania; nauka zmierza na ogół do budowania (przybliżonych lub ścisłych) systemów dedukcyjnych, które właśnie stanowią zbiory twierdzeń uporządkowane za pomocą relacji wynikania; system dedukcyjny stanowi klasę twierdzeń, które wynikają logicznie (dedukcyjnie, niezawodnie) z pewnego podzbioru twierdzeń zwanych aksjomatami (postulatami, zasadami); stopień usystematyzowania twierdzeń w ramach innych gatunków wiedzy jest zazwyczaj znacznie niższy, a poza tym nie jest to na ogół uporządkowanie logiczne;
- wysoki stopień informacyjnej zawartości: logicznej i empirycznej; twierdzenia naukowe są tak formułowane, by dostarczały jak najwięcej informacji o przedmiocie, którego dotyczą; zawartość logiczna twierdzenia jest wyznaczona przez liczbę konsekwencji

---

³ A. Grobler, *Metodologia nauk*, Kraków 2008, s. 43.

⁴ W. Krajewski, *Prawa nauki. Przegląd zagadnień metodologicznych i filozoficznych*, Warszawa 1998, s. 15.

⁵ J. Such, *O rodzajach wiedzy*, Poznań 1986 („Człowiek i Społeczeństwo”, t. 2), s. 38.

logicznych, które z niego wynikają, natomiast zawartość empiryczna daje się mierzyć przez liczbę konsekwencji o charakterze doświadczalnym, tzn. konsekwencji dotyczących stanów rzeczy dających się bezpośrednio obserwować, w tym zdań prognostycznych; liczba konsekwencji twierdzenia zależy z kolei od szczebla jego ogólności i ścisłości, a więc im twierdzenie jest bardziej ogólne i bardziej dokładne, tym więcej mówi ono o świecie, tym większa jest jego zawartość informacyjna, zarówno logiczna, jak empiryczna;

- wysoki stopień intersubiektywności wiedzy; wiedza intersubiektywna (międzypodmiotowa) to wiedza, która – po pierwsze – może być zrozumiała dla każdego odpowiednio przygotowanego, wykształconego człowieka (warunek intersubiektywnej komunikowalności); po drugie podlega ona publicznej kontroli, tzn. może być przez każdego odpowiednio przygotowanego oraz dysponującego odpowiednimi środkami człowieka lub zespół ludzi sprawdzona (warunek intersubiektywnej sprawdzalności); pozostałe gatunki wiedzy warunek intersubiektywności (zwłaszcza intersubiektywnej sprawdzalności) spełniają w znacznie mniejszej mierze, a wiedza irracjonalna nie spełnia go wcale; w nauce odkrycia naukowego dokonuje na ogół jeden człowiek lub niewielki zespół ludzi, ale wchodzi ono do zasobu wiedzy naukowej dopiero wówczas, gdy zostaje sprawdzone przez wielu uczonych (czy zespołów badawczych), pracujących na tyle niezależnie od siebie, by ich wyniki kontrolne można było uznać za świadectwa mające samodzielną wartość;
- wysoki stopień samokrytycyzmu i samokontroli; wiedza naukowa odznacza się niespotykanym w innych rodzajach wiedzy samokrytycznym stosunkiem do swych osiągnięć; nauka powstała wówczas, gdy ludzie zaczęli krytycznie odnosić się do wszelkich dotychczasowych osiągnięć poznawczych: zarówno osiągnięć swych przodków i nauczycieli, jak swych kolegów i swoich własnych; pozostałe rodzaje wiedzy przeważnie zadowolają się osiągniętym stanem, co stanowi jeden z hamulców ich rozwoju; nauka między innymi dlatego tak szybko się rozwija, że żaden wynik badań naukowych nie jest absolutnie trwały; każdy utrzymuje się w zasobach wiedzy naukowej tylko dopóty, dopóki nie pojawi się

lepsy; zmusza to badaczy do ciągłych poszukiwań bardziej adekwatnej i głębokiej wiedzy niż uzyskana dotąd; nie wszystkich uczonych i nie zawsze stać na odpowiedni krytycyzm wobec swoich poglądów, ale krytyka, której nie jest w stanie przeprowadzić sam twórca nowych pomysłów, jest dokonywana w ramach szerszej społeczności naukowej, która dokonuje selekcji nowo formułowanych hipotez i przypuszczeń;

- wysoki stopień uteoretycznienia; jest to piąty najważniejszy wyróżnik wiedzy naukowej, która nie ogranicza się nigdy do zestawu danych empirycznych, stanowiących bezpośredni wynik obserwacji, eksperymentów i pomiarów, lecz odnosi się do głębszych charakterystyk i poziomów rzeczywistości, sięgających istoty rzeczy; inne rodzaje wiedzy dostarczają na ogół wiedzy bardziej powierzchownej, dotyczącej często pozorów; nauka, stosując metody modelowania, abstrakcji i idealizacji, pomija w zjawiskach aspekty drugorzędne, uboczne i przypadkowe, by docierać do wewnętrznych mechanizmów i prawidłowości, ukrytych przed ludzkimi zmysłami;
- wysoki szczebel ogólności; uczeni nie poprzestają nigdy na formułowaniu twierdzeń jednostkowych, tzn. dotyczących pojedynczych zjawisk; twierdzenia jednostkowe oraz szczegółowe, zwane też egzystencjalnymi, służą w nauce przeważnie jako przesłanki do uogólnień, w których wyniku uzyskuje się twierdzenia o dużym szczeblu ogólności, niekiedy twierdzenia uniwersalne, dotyczące (przynajmniej w domniemaniu) wszystkich zjawisk zachodzących w świecie; nawet tzw. nauki idiograficzno-nomologiczne, jak historia, nie ograniczają się do formułowania twierdzeń jednostkowych, lecz poszukują prawdziwych twierdzeń ogólnych, czyli praw lub generalizacji historycznych;
- wysoki poziom ścisłości; nauka nie zadowala się twierdzeniami ogólnikowymi, tzn. dysponującymi wysokim szczeblem ogólności, lecz pozbawionymi ścisłości; nie mogą one bowiem być wszechstronnie i surowo sprawdzone, a poza tym, nie dostarczają dokładnych prognoz, w związku z czym nie stanowią właściwej teoretycznej podstawy do skutecznych działań; ponieważ matematyka dostarcza najpotężniejszych środków zwiększania stopnia ścisłości twierdzeń, dzięki temu, że przekształca twierdzenia

- (w tym prawa) jakościowe w twierdzenia (prawa) ilościowe, dlatego znajduje w rozmaitych naukach szerokie zastosowanie;
- wysoka moc prognostyczna wiedzy; wiedza naukowa dostarcza znacznie lepszych niż inne gatunki wiedzy środków służących celom niezawodnego przewidywania w wielu dziedzinach; przewidywanie zaś jest koniecznym warunkiem skutecznego działania, stąd także wielka doniosłość praktyczna wiedzy naukowej;
  - wysoka moc eksplanacyjna wiedzy; nauka pozwala nie tylko opisywać zjawiska, czyli odpowiadać na pytanie, jak zjawiska przebiegają, lecz także wyjaśniać zjawiska, czyli odpowiadać na pytanie, dlaczego zjawiska przebiegają tak, a nie inaczej; jest to związane z wysokim stopniem teoretyczności wiedzy naukowej. Jedynie wiedza sięgająca głębszych mechanizmów rzeczywistości oraz praw nią rządzących jest w stanie dostarczać rzeczywistych, a nie tylko pozornych, wyjaśnień;
  - wysoka moc heurystyczna wiedzy; zgromadzona dotychczas wiedza naukowa stanowi potężny instrument zdobywania nowej wiedzy; większa niż w innych rodzajach wartość wiedzy naukowej jest związana z takimi jej walorami, jak wysoki stopień usystematyzowania, ogólności, ścisłości, uteoretycznienia oraz wysoka moc prognostyczna i eksplanacyjna.

Wymienione najważniejsze kryteria naukowości wiedzy nie wyczerpują ich pełnej listy. Nie dają się też one skonkretyzować ani uściślić, na przykład przez wskazanie, jak wysoki poziom usystematyzowania, ogólności itp. powinny osiągnąć nowo formułowane twierdzenia, by mogły być włączone do nauki. Różne działy nauk na różnych szczeblach ich rozwoju stawiają formułowanym w ich ramach twierdzeniom niejednakowo rygorystyczne wymagania pod wskazanymi względami. W związku z tym, że kryteria naukowości wiedzy są historycznie zmienne, a także zrelatywizowane do dyscypliny, nie mają uniwersalnego znaczenia. Gdy zamierza się je uściślić, to trzeba przejść na płaszczyznę rozważań dotyczących różnych działów nauk, a nawet poszczególnych dyscyplin naukowych.

Niniejsze opracowanie w sposób usystematyzowany definiuje, czym jest dysertacja doktorska. Przedstawia analizę naukowej pracy badawczej nad doktoratem, a także metodologicznych, etycznych i prawnych podstaw takiej pracy, których efektem i wynikiem jest rozprawa doktorska.

Zainteresowanie różnymi formami kształcenia doktorantów jest coraz większe, a uzyskanie stopnia doktora jest szczególnie pożądane wśród absolwentów wydziałów prawa. Z myślą o nich powstała ta publikacja, napisana przez praktyków kształcących od wielu lat doktorantów. Unikalną jej wartością jest dobór współautorów – wieloletnich dydaktyków zajmujących się nauką, wybitnych specjalistów w swoich dziedzinach, promujących setki doktorantów.

Książka jest przeznaczona dla prawników. Zawiera użyteczne wskazania praktyczne i podstawy wiedzy teoretycznej niezbędnej do napisania doktoratu – w trybie eksternistycznym w formule samodzielnej i z instytucjonalną pomocą udzielaną przez podmioty doktoryzujące – przede wszystkim z zakresu nauk prawnych.

Hubert Izdebski – profesor doktor habilitowany nauk prawnych, profesor Uniwersytetu Humanistycznospołecznego SWPS w Warszawie; emerytowany profesor zwyczajny na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego; członek Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów (2003–2016) i jej sekretarz (2011–2016); członek korespondent Polskiej Akademii Nauk; wypromował 30 doktorów w zakresie prawa; od 1989 r. zaangażowany w prace legislacyjne z zakresu administracji publicznej oraz szkolnictwa wyższego i stopni naukowych; adwokat, radca prawny; autor (lub współautor) ponad 30 książek z zakresu prawa publicznego oraz jego podstaw teoretycznych i historycznych, w tym komentarzy do ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce.

Aneta Łazarska – doktor habilitowana nauk prawnych, profesor Uczelni Łazarskiego w Warszawie; kierownik studiów doktoranckich i seminarium doktoranckiego na Uczelni Łazarskiego w Warszawie; sędzia Sądu Okręgowego w Warszawie; autorka monografii, artykułów i komentarzy z postępowania cywilnego oraz zagadnień ustrojowych.

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA: 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

Kup e-book i czytaj
w aplikacji Smarteca

CENA 99 ZŁ (W TYM 5% VAT)